

Beslissing

van Vlaamse Nutsregulator

met betrekking tot de samenwerkingsovereenkomst tussen de elektriciteitsdistributienetbeheerders, enerzijds, en de beheerder van het transmissienet en het plaatselijk vervoernet van elektriciteit, anderzijds (versie 3.3.)

Inhoud

I.	Inleiding	3
I.1.	Aanleiding.....	3
I.2.	Wettelijk kader	3
I.2.1.	Inhoud SOK.....	3
I.2.2.	Goedkeuringsvereiste en -procedure	4
I.3.	Voorwerp.....	6
I.4.	Voorafgaand traject.....	7
II.	Analyse en bespreking	8
II.1.	Beoordelingsbevoegdheid Vlaamse Nutsregulator.....	8
II.2.	Procedurele vereisten	8
II.3.	Inhoudelijke vereisten.....	9
II.4.	Analyse van de voorwaarden uit de beslissing BESL-2024-101 per document.....	15
II.5.	Conclusie	20
	Beschikkend gedeelte	22

I. Inleiding

I.1. Aanleiding

Via een e-mail op 28 februari 2025 legde de *Federatie van de elektriciteits- en gasnetbeheerders in België* (hierna afgekort: Synergrid vzw), namens zowel Elia Transmission Belgium nv als de elektriciteitsdistributienetbeheerders, aan de Vlaamse Nutsregulator de herziene versie van de samenwerkingsovereenkomst (hierna “SOK 3.3”) ter goedkeuring voor.

I.2. Wettelijk kader

I.2.1. Inhoud SOK

Op basis van zowel federale als regionale regelgeving moeten de beheerders van de elektriciteitsdistributienetten enerzijds, en Elia, als beheerder van het transmissienet en de lokale transmissienetten¹, anderzijds, afspraken maken met betrekking tot hun samenwerking in het kader van de uitvoering van hun taken.

Wat de Vlaamse regelgeving betreft, kan verwezen worden naar de technische reglementen die door de Vlaamse Nutsregulator worden opgesteld.²

In de Samenwerkingscode van het technisch reglement plaatselijk vervoernet (hierna afgekort: “TRPV³”) is bepaald dat de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit met de elektriciteitsdistributienetbeheerders een overeenkomst moet sluiten waarin enkele zaken worden geregeld zoals onder meer het bepalen van *de respectieve rechten, verplichtingen en verantwoordelijkheden, en procedures m.b.t. alle aspecten van de exploitatie die een indirecte of directe invloed kunnen hebben op de veiligheid, de betrouwbaarheid en de efficiëntie van de betrokken netten, aansluitingen, of installaties van netgebruikers* (art. VI.2.1.6 TRPV).

In de Samenwerkingscode van het technisch reglement distributie elektriciteit (hierna afgekort: “TRDE⁴”) wordt bepaald dat de elektriciteitsdistributienetbeheerder een overeenkomst moet sluiten met de beheerder van het net waaraan hij gekoppeld is, met het oog op het regelen van tal van aspecten die worden opgesomd en beschreven.

Art. 6.1.6 TRDE bepaalt het volgende:

§1. *De elektriciteitsdistributienetbeheerder sluit, met de beheerder van het net waaraan zijn net gekoppeld is, een overeenkomst waarin minstens het volgende bepaald wordt:*

- *het vermogen dat de beheerder van het gekoppelde net ter beschikking kan stellen aan de elektriciteitsdistributienetbeheerder op elk koppelpunt en, indien van toepassing, de evolutie van dit vermogen;*

¹ ‘plaatselijk vervoernet van elektriciteit’ in het Vlaamse Gewest

² <https://www.vlaamsenutsregulator.be/nl/technische-reglementen>

³ www.vlaamsenutsregulator.be/sites/default/files/document/trpv_2020_zonder_tc.pdf

⁴ https://www.vlaamsenutsregulator.be/sites/default/files/document/trde_versie_2024.pdf

- *de respectieve rechten, verplichtingen en verantwoordelijkheden, en de procedures met betrekking tot alle aspecten van de exploitatie die een indirecte of directe invloed kunnen hebben op de veiligheid, de betrouwbaarheid en de efficiëntie van de betrokken netten, aansluitingen, of installaties van netgebruikers;*
- *de procedures voor de uitwisseling van gegevens met betrekking tot de aspecten, vermeld in Art. 6.1.2, alsook de respectieve verantwoordelijkheden voor de kwaliteit, de periodiciteit van de terbeschikkingstelling en de betrouwbaarheid van die gegevens, voor het naleven van de mededelingstermijnen en voor de confidentialiteit van de gegevens die onderling worden uitgewisseld of ter beschikking staan;*
- *de kwaliteit van de geleverde spanning op elk koppelpunt, rekening houdend met de bepalingen vermeld in Art. 2.1.15;*
- *de afspraken over samenwerking inzake de organisatie van de deelname van distributienetgebruikers aan flexibiliteitsdiensten voor balancing of congestiebeheer of aan niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten, althans met betrekking tot die aspecten die direct of indirect gevolgen kunnen hebben voor de netbeheerder. Bij het opstellen van deze afspraken worden volgende principes gerespecteerd:*
  - *Veilig en efficiënt beheer van het net;*
  - *Maximaal flexibiliteit openstellen voor het totale systeem binnen doelstelling van minimale totale systeemkost (transmissiesysteem en distributiesysteem samen);*
  - *Bevorderen van marktwerking.*
- *afspraken over afname en injectie van reactieve energie op de koppelpunten;*
- *afspraken over de informatie-uitwisseling van de gevalideerde energie-uitwisselingen op de koppelpunten;*
- *de voorwaarden en de vereiste informatie-uitwisseling nodig voor de kwalificatieprocedure van de elektriciteitsdistributienetbeheerder.*

§2. De overeenkomst die, conform §1, met de beheerder van het transmissienet wordt gesloten, bevat daarenboven:

- *het beschermingsplan, opgesteld door de transmissienetbeheerder;*
- *het heropbouwplan, opgesteld door de transmissienetbeheerder;*
- *afspraken over de praktische uitvoering van het afschakelplan wat betreft onderbrekingen van koppelpunten tussen het transmissienet en de elektriciteitsdistributienetten en de herinschakeling van die koppelpunten en in het bijzonder van prioritaire afnemers;*
- *afspraken over de door de elektriciteitsdistributienetbeheerder aangeboden mogelijkheden om selectief belastingen af te schakelen in plaats van volledige koppelpunten, overeenkomstig de prioriteiten van het afschakelplan.*
- *afspraken over de berekeningen en gegevensuitwisseling rond flexibiliteit op het distributienet, vermeld in Art. 6.1.5. Bij het opstellen van deze afspraken respecteren zij de volgende principes:*
  - *het streven naar de minimale totale systeemkost, zijnde de kosten voor het distributiesysteem en transmissiesysteem samen;*
  - *respecteren van marktneutraliteit, transparantie en non-discriminatie;*
  - *alle gegevens blijven eigendom van de netgebruiker en kunnen gedeeld worden conform Artikel 4.1.22/5 van het Energiedecreet.*

I.2.2. Goedkeuringsvereiste en -procedure

De Vlaamse Nutsregulator is op grond van het TRPV bevoegd voor goedkeuring van modelovereenkomsten, in uitvoering van het TRPV, van Elia als beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit.

Artikel 1.3.1.1. van het **TRPV** bepaalt het volgende:

“Behoudens andersluidende bepaling in de Vlaamse energiewetgeving treden modelcontracten en procedures die door de beheerder van het Plaatselijk Vervoernet zijn opgesteld in uitvoering van dit Reglement, alsook alle wijzigingen die eraan worden aangebracht, pas in werking indien ze twee maanden voor hun inwerkingtreding ter goedkeuring werden overgemaakt aan de VREG (Vlaamse Nutsregulator). Bij gebrek aan beslissing binnen twee maanden wordt de goedkeuring geacht stilzwijgend verworven te zijn.”

De Vlaamse Nutsregulator is tevens op grond van het **TRDE** bevoegd voor de goedkeuring van de samenwerkingsovereenkomst tussen de netbeheerders. Artikel 6.1.12 van het TRDE bepaalt immers het volgende:

“Alle aspecten van contracten die tussen elektriciteitsdistributienetbeheerder, enerzijds, en de transmissienetbeheerder of beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit, anderzijds, opgesteld worden in uitvoering van de energieregelgeving, worden ter goedkeuring voorgelegd aan de VREG (Vlaamse Nutsregulator), conform de procedure beschreven in art. 1.2.4, §5. Hetzelfde geldt voor elke significante wijziging daaraan.

Alle procedures die tussen elektriciteitsdistributienetbeheerder, enerzijds, en de transmissienetbeheerder of beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit, anderzijds, opgesteld worden in uitvoering van de energieregelgeving, moeten, tenzij anders vermeld, overgemaakt worden aan de VREG (Vlaamse Nutsregulator). De VREG (Vlaamse Nutsregulator) kan hieromtrent commentaar geven maar, in afwijking van de procedure bepaald in art. 1.2.4., §4, schort dit geenszins de inwerkingtreding van de procedures op.”

De goedkeuringsprocedure, beschreven in art. 1.2.4, §5 TRDE, waarnaar art. 6.1.12 TRDE verwijst, luidt als volgt:

“De elektriciteitsdistributienetbeheerder moet elke vaststelling of wijziging van documenten met daarin aansluitings- of (data)toegangsvoorwaarden, bedoeld in §3, consulteren op de wijze bepaald in §7 [tenzij hij het akkoord ontving van de VREG (Vlaamse Nutsregulator) dat een consultatie niet vereist is]. De elektriciteitsdistributienetbeheerder maakt na consultatie het voorstel, samen met een verslag van de consultatie, over aan de VREG (Vlaamse Nutsregulator) met het oog op de goedkeuring zoals bedoeld in §3.

De VREG (Vlaamse Nutsregulator) neemt binnen een redelijke termijn na ontvangst van het voorstel een beslissing tot goedkeuring, tot verzoek om herziening van het voorstel, of tot weigering van de goedkeuring. [Deze beslissing omvat, in voorkomend geval, de redenen voor niet-consultatie, als vermeld in het eerste lid.]

Pas na goedkeuring door de VREG (Vlaamse Nutsregulator) kunnen de voorwaarden in werking treden.

[...]”

Een voorstel van overeenkomst moet ter goedkeuring overgemaakt worden aan de Vlaamse Nutsregulator. Dit kan pas nadat (conform het TRDE) dit voorstel werd geconsulteerd. De opmerkingen van de geconsulteerde partijen en een motivering voor de niet-aangehouden opmerkingen op het voorstel moet samen met het voorstel van overeenkomst worden overgemaakt.

De termijn waarbinnen een beslissing genomen moet worden is 2 maanden (conform het TRPV) respectievelijk ‘een redelijk termijn’ (conform het TRDE).

I.3. Voorwerp

Het voorwerp van deze beslissing is de herziene versie van de samenwerkingsovereenkomst die gesloten wordt tussen **elektriciteitsdistributienetbeheerder(s)**, enerzijds, en **Elia Transmission Belgium nv** als beheerder van het (federale) transmissienet en de (gewestelijke) lokale transmissienetten, anderzijds. Elia Transmission Belgium nv (hierna “Elia”) is de beheerder van zowel het (federale) transmissienet als de (gewestelijke) lokale transmissienetten. Het Vlaamse lokale transmissienet wordt het “plaatselijk vervoernet van elektriciteit” genoemd.

Deze SOK 3.3 omvat een zogenaamd ‘basiscontract’, aangevuld met 19 bijlagen.

Het **basiscontract** beschrijft de algemene modaliteiten en contractuele afspraken die gelden tussen Elia en de elektriciteitsdistributienetbeheerders, zoals onder meer de tarieven, de betalings- en facturatiemodaliteiten, de afspraken m.b.t. de uitwisseling van informatie (telgegevens en andere gegevens), de bescherming van persoonsgegevens, de aansprakelijkheid, de duur van de overeenkomst, de vertrouwelijkheid, het toepasselijk recht, de regeling van geschillen.

Naast het basiscontract zijn er ook 19 **bijlagen** waarin de functionele modaliteiten en afspraken die gelden tussen Elia en de elektriciteitsdistributienetbeheerders in verschillende domeinen bepaald zijn.

- Bijlage 1: Inventaris van de Bijlagen
- Bijlage 2: Contactgegevens
- Bijlage 3: Lijst van de koppelpunten en energie-uitwisselingen tussen DNB's
- Bijlage 4: Inventarisverslagen
- Bijlage 5: Tarieven
- Bijlage 6: Volumes met betrekking tot facturatie en marktprocessen
- Bijlage 7: Planning van de netten
- Bijlage 8: Afbakening van eigendommen en activiteitsperimeters
- Bijlage 9: Uitvoering en coördinatie van werken
- Bijlage 10: Regels inzake het welzijn van de werknemers
- Bijlage 11: Onderhoud en Exploitatie
- Bijlage 12: Opvolging van de continuïteit en de kwaliteit van de voeding (Power Quality “PQ”)
- Bijlage 13: Het systeembeschermingsplan, de procedure bij schaarste, het herstelplan en het testplan
- Bijlage 14: Definities
- Bijlage 15: Lijst Procedures en Afspraken
- Bijlage 16: MIG TSO
- Bijlage 17: Incompressibiliteit
- Bijlage 18: Flexibiliteit
- Bijlage 19: Operationeel contract – Communication platform en FlexHub tussen Elia en de distributienetbeheerders

Gezien de Vlaamse Nutsregulator in de beslissing over de vorige ingediende versie van de samenwerkingsovereenkomst (BESL-2024-101)⁵ geen opmerkingen had bij bijlagen 2-5, 7-10, 13 en 15-16 en deze bijlagen ongewijzigd zijn in de ter goedkeuring voorliggende herziene versie van de samenwerkingsovereenkomst, beperkt deze beslissing zich tot een beoordeling van het basiscontract en bijlagen 1, 6, 11, 12, 14, 17, 18 en 19.

I.4. Voorafgaand traject

In juli 2022 nam de Vlaamse Nutsregulator een beslissing (BESL-2022-56)⁶ met betrekking tot de al dan niet goedkeuring van de samenwerkingsovereenkomst waarin werd beslist dat “de aspecten, die onder zijn bevoegdheid ressorteren, van de samenwerkingsovereenkomst tussen de elektriciteitsdistributienetbeheerder en de beheerder van het transmissienet en het plaatselijk vervoernet van elektriciteit, als gevoegd bij deze beslissing, worden goedgekeurd mits tegen 30 november 2023 een herziene versie, die ten minste tegemoetkomt aan de in deze beslissing gemaakte opmerkingen, ter goedkeuring wordt voorgelegd”.

Er werd daarop een nieuwe, herziene versie van de SOK ingediend bij de Vlaamse Nutsregulator. Daarop volgde in oktober 2024 een volgende beslissing van de Vlaamse Nutsregulator (BESL-2024-101) waarin werd vastgesteld dat niet alle voorwaarden uit de beslissing BESL-2022-56 waren vervuld. De SOK versie 2.1. werd daarop door de Vlaamse Nutsregulator niet goedgekeurd. Ook stelde de Vlaamse Nutsregulator vast dat er nog een aantal bijkomende tekortkomingen waren, waardoor de nieuw ingediende SOK versie 3.1. eveneens niet kon worden goedgekeurd. De Vlaamse Nutsregulator vroeg daarbij om tegen ten laatste 28 februari 2025 een nieuwe, geconsulteerde, versie ter goedkeuring voor te leggen.

De consultatieperiode voor de SOK versie 3.2. (cf. die rekening hield met de opmerkingen van de Vlaamse Nutsregulator en Brugel op de versie SOK 3.1) liep gedurende 6 weken van vrijdag 20 december 2024 tot en met vrijdag 31 januari 2025. De uiteindelijke ter goedkeuring voorgelegde nieuwe versie, **SOK 3.3**, houdt rekening met een aantal opmerkingen van de stakeholders (op Bijlage 17).

---

⁵ <https://www.vlaamsenutsregulator.be/nl/document/besl-2024-101>.

⁶ <https://www.vlaamsenutsregulator.be/nl/document/besl-2022-56>.

II. Analyse en bespreking

II.1. Beoordelingsbevoegdheid Vlaamse Nutsregulator

In geval van een goedkeuringsbevoegdheid gaat de goedkeurende overheid na of de goed te keuren akte overeenstemt met de regelgeving en conform is met het algemeen belang.

Concreet houdt dit in dit geval in dat de Vlaamse Nutsregulator nagaat of de ter goedkeuring voorliggende documenten conform de Vlaamse energieregelgeving zijn. In het bijzonder toetst de Vlaamse Nutsregulator of de ter goedkeuring voorliggende SOK al dan niet voldoet aan de vereisten opgenomen in de artikelen 1.2.4 en 6.1.6 van het TRDE en de artikelen I.3.1.1. en VI.1.1.1 en volgende van het TRPV.

In de beslissing van de Vlaamse Nutsregulator, BESL-2024-101, legde de Vlaamse Nutsregulator aan de netbeheerders op om ten laatste tegen 28 februari 2025 een herziene versie van de SOK ter goedkeuring voor te leggen. De netbeheerders dienden daarop een nieuwe versie van de SOK (versie 3.3.) in op 28 februari 2025. De Vlaamse Nutsregulator stelt bijgevolg vast dat de ter goedkeuring voorliggende SOK **tijdig** aan de Vlaamse Nutsregulator ter goedkeuring werd voorgelegd.

De goedkeuringsbevoegdheid van de Vlaamse Nutsregulator is verder eveneens onderhevig aan een **tijdigheidsvereiste**. Zo bepaalt artikel 1.2.4, § 5 van het TRDE dat de Vlaamse Nutsregulator binnen een **redelijke termijn** na ontvangst van het voorstel, een beslissing tot goedkeuring, een beslissing met een verzoek tot herziening van het voorstel of een beslissing tot weigering van de goedkeuring dient te nemen. Artikel I.3.1.1 TRPV bepaalt dat bij gebrek aan een beslissing binnen de twee maanden de goedkeuring wordt geacht stilzwijgend verworven te zijn.

De Vlaamse Nutsregulator beschikt op basis van het TRDE bijgevolg over een redelijke termijn, maar streeft er in voorliggend dossier naar om **binnen de twee maanden** na de indiening een beslissing te nemen (gelet ook op de hoogdringendheid van het dossier inzake incompressibiliteit).

II.2. Procedurele vereisten

De **consultatie** van belanghebbenden bij het opstellen en wijzigen van modelcontracten, en het rekening houden met de gemaakte opmerkingen, is noodzakelijk voor het tot stand komen van evenwichtige, door de contractpartijen gedragen contractuele bepalingen. De consultatie van alle belanghebbenden, alsook transparantie omtrent de wijze waarop met de opmerkingen werd omgegaan, wordt dan ook voorgeschreven door art. 1.2.4 §5 TRDE (zie hoger).

Het ontwerp van de ter goedkeuring voorliggende SOK (meer bepaald de wijzigingen daaraan) werd publiek geconsulteerd van 20 december 2024 t.e.m. 31 januari 2025.⁷

De volgende documenten maakten het voorwerp uit van deze consultatie (de andere documenten werden niet aangepast:

- Basiscontract
- Bijlage 1: Inventaris van de Bijlagen
- Bijlage 6: Volumes met betrekking tot facturatie en marktprocessen

⁷ <https://www.synerggrid.be/nl/documentencentrum/openbare-raadpleging/openbare-raadpleging-sok-3-7>

- Bijlage 11: Onderhoud en Exploitatie
- Bijlage 12: Opvolging van de continuïteit en de kwaliteit van de voeding (Power Quality “PQ”)
- Bijlage 14: Definities
- Bijlage 17: Volledig nieuwe Bijlage over incompressibiliteit.
- Bijlage 18: Flexibiliteit
- Bijlage 19: Operationeel contract – Communication platform en FlexHub tussen Elia en de distributie-netbeheerders

De Vlaamse Nutsregulator ontving volgende documenten:

- voorstel SOK 3.3 (basiscontract en de bijlagen);
- het consultatiedocument, waarin kon worden vastgesteld dat twee stakeholders (Febeliec en Febeg) gereageerd hebben op de raadpleging.

We ontvingen bijgevolg de door art. 1.2.4, §5 TRDE vereiste documenten. Aan deze voorwaarden werd **voldaan**.

II.3. Inhoudelijke vereisten

Naleving vereisten uit artikel 1.2.4 TRDE

Gelet op het feit dat de specificaties, als operationele regels/procedures, bepalingen en voorwaarden omvatten die de toegang tot het net kunnen beperken, moeten deze transparant, niet-discriminerend en evenredig zijn.⁸ De Vlaamse Nutsregulator analyseert hieronder deze voorwaarden.

▪ *Transparantie*

Transparantie in het kader van het bestuur is gericht op de visibiliteit, de publieke beschikbaarheid en de toegankelijkheid van documenten die verband houden met het optreden van de overheid.⁹ Vooralsnog bestaat er in het Belgisch bestuursrecht geen algemeen aanvaard transparantiebeginsel ten aanzien van alle besturen. In het Europees recht daarentegen spreekt men evenwel veelal van het ‘transparantiebeginsel’, als algemeen rechtsbeginsel.¹⁰

⁸ Ook uit art. 13 van de Elektriciteitsverordening volgt deze vereiste.

⁹ M. LODGE en L. STIRTON, “Accountability in the regulatory state” in R. BALDWIN, M. CAVE en M. LODGE (eds), *The Oxford Handbook of Regulation*, Oxford, Oxford University Press, 2010, (349) 352.

¹⁰ Dat het transparantiebeginsel gezien wordt als een algemeen rechtsbeginsel kan worden afgeleid uit de rechtspraak van het Hof van Justitie, zie bij wijze van voorbeeld HvJ 13 september 2007, nr. C-260/04, ECLI:EU:C:2007:508.

Ten aanzien van de netbeheerders worden binnen het Europese energierecht dan ook frequent eisen inzake transparantie opgelegd.¹¹ Hoewel ook binnen het EU-recht een algemeen aanvaarde definitie van het transparantiebeginsel ontbreekt, kan men bij het transparantiebeginsel inzake publiekrecht toch aannemen dat het steeds betrekking heeft op de *beschikbaarheid*, de *toegankelijkheid* en de *duidelijkheid van informatie* over overheidshandelen.¹² Het kan betrekking hebben op (de toegang tot) concrete bij de overheid berustende documenten, maar het kan ook gaan om *procedures waarvan duidelijk moet zijn hoe ze zullen verlopen*, of eisen die gesteld worden aan burgers en die helder moeten worden gecommuniceerd.¹³

Bijlage 17 – Noodsituatie – De Vlaamse Nutsregulator wenst te benadrukken dat situaties van incompressibiliteit (nog) **geen noodsituatie** uitmaken. Het gaat om een technische oplossing die in Vlaanderen een toepassing vormt van technische flexibiliteit, en is bijgevolg een stap ter **voorkoming van een noodsituatie** (zoals ook wordt vermeld op pagina 1 van bijlage 17). Zelfs indien er toch sprake zou zijn van een noodsituatie, *quod non*, dan nog dient er een vergoeding uitbetaald te worden. Artikel 1.5.3 TRDE bepaalt immers dat “een elektriciteitsdistributienetbeheerder alle uitzonderlijke en tijdelijke maatregelen mag nemen die hij nodig acht met het oog op het waarborgen of het herstel van de operationele veiligheid en de betrouwbaarheid van het elektriciteitsdistributienet, of om verdere schade te voorkomen”, maar sluit niet uit dat er toch een vergoedingsplicht geldt, aangezien artikel 1.5.4 TRDE bepaalt dat enkel de uitvoering van de taken en verplichtingen **die voortvloeien uit het TRDE** kan worden opgeschort (en enkel in de mate dat de uitvoering van die taken onmogelijk is geworden). De uitvoering van verplichtingen die volgen uit hogere regelgeving kan dus onmogelijk op basis van het TRDE worden opgeschort.

De enige vergoedingsplicht die op basis van hogere regelgeving niet geldig is bij een noodsituatie, is de vergoedingsplicht bij langdurige stroomonderbrekingen (op basis van Energiedecreet artikel 4.1.11/5). Het gaat hier echter niet om een langdurige stroomonderbreking, aangezien het gaat om een modulatie door de DNB die gericht is op productie-installaties, niet op het toegangspunt, zoals ook beschreven in bijlage 17: “Na ontvangst van een activeringsverzoek zal de DNB het technisch beschikbare en aanstuurbare potentieel van productie-installaties en elektriciteitsopslagfaciliteiten bij injectie aangesloten op zijn net benutten.”

¹¹ Zie bijvoorbeeld art. 13 van de Elektriciteitsverordening (2019/943): 1. Redispatching van productie en redispatching van vraagrespons is gebaseerd op objectieve, *transparante* en niet-discriminerende criteria. Redispatching staat open voor alle productietechnologieën, energieopslag en alle vraagrespons, met inbegrip van deze die in andere lidstaten zijn gevestigd, tenzij dit uit technisch oogpunt niet haalbaar is. Zie verder ook art. 31(5) Vierde Elektriciteitsrichtlijn: Distributiesysteembeheerders fungeren als neutrale marktfacilitators door de energie in te kopen die zij gebruiken om energieverliezen te dekken en te voorzien in de niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten in hun systeem, volgens *transparante*, niet-discriminerende en marktgebaseerde procedures, wanneer zij deze functie vervullen, en artikel 31(6): 6. Wanneer een distributiesysteembeheerder verantwoordelijk is voor de aankoop van producten en diensten die nodig zijn voor een efficiënt, betrouwbaar en veilig beheer van het distributiesysteem, zijn de *regels* die hij daartoe vaststelt objectief, *transparant* en niet-discriminerend, en worden deze opgesteld in overleg met de transmissiesysteembeheerders en andere relevante marktdeelnemers; en artikel 31(7): Bij het verrichten van de in lid 6 bedoelde taken koopt de distributiesysteembeheerder de niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten aan die nodig zijn voor zijn systeem, volgens *transparante*, niet-discriminerende en marktgerichte procedures [...]. Zie ook artikel 32(1): De distributiesysteembeheerders kopen dergelijke diensten aan volgens *transparante*, niet-discriminerende en marktgebaseerde procedures, tenzij de regulerende instanties hebben vastgesteld dat de aankoop van dergelijke diensten economisch niet efficiënt is of dat een dergelijk aankoop zou leiden tot ernstige marktverstoringen of meer congestie.

¹² A. BUIJZE, “Waarom het transparantiebeginsel maar niet transparant wil worden”, *NtER* 2011, nr. 7, 241.

¹³ A.W.G.J. Buijze en R.J.G.M. Widdershoven, ‘De Awb en EU-recht: het transparantiebeginsel’, in: T. Barkhuysen, W. den Ouden en J.E.M. Polak (red.), *Bestuursrecht harmoniseren: 15 jaar Awb*, Den Haag, Boom Juridische uitgevers 2010, p. 589-607.

Aangezien het niet gaat om een onderbreking van de toegang tot het net, maar om de modulatie van aanstuurbare productie- en opslaginstallaties, is het kader van **gereserveerde technische flexibiliteit** van toepassing, zoals beschreven in het Energiebesluit: “Gereserveerde technische flexibiliteit [...], is van toepassing op de volgende categorieën van netgebruikers en gebruikers die aangesloten zijn op het plaatselijk vervoernet van elektriciteit: 1° producenten die elektriciteit opwekken in productie-installaties met telecontrole of in productie-installaties die conform verordening 2016/631/EU als type B of hoger worden geclassificeerd; 2° natuurlijke personen of rechtspersonen die elektriciteitsopslagfaciliteiten met telecontrole of elektriciteitsopslagfaciliteiten die conform verordening 2016/631/EU als type B of hoger worden geclassificeerd, exploiteren;”. Aangezien dit kader geen uitzondering geeft op de verplichting tot compensatie, betekent dit dat ook zelfs indien er sprake zou zijn van een noodsituatie (quod non), er toch een vergoeding betaald moet worden.

Bijlage 17 – Verdeelsleutel – Op basis van sectie 3.3 van bijlage 17 “Verdeelsleutel bij activering” kan de Vlaamse Nutsregulator onvoldoende inschatten wat de impact zal zijn op regionale netgebruikers. Het is niet duidelijk in welke mate eenheden aangesloten op het Elia-net worden meegenomen in deze verdeelsleutel en zo ja, over hoeveel installaties dit gaat. Ook is het onduidelijk wat de impact zou zijn van afwijkingen van de richtlijn zoals vermeld in de tweede paragraaf van deze sectie.

Bijlage 17 – Vergoeding – De Vlaamse Nutsregulator merkt op dat er in de randnummers 168-176 van bijlage 17 bepaald wordt dat “bepaalde financiële gevolgen die de DNB mogelijk heeft, gedragen worden door Elia conform de modaliteiten opgenomen in de operationele overeenkomst van het Elia LFC-blok. Indien relevante bepalingen in de operationele overeenkomst van het Elia LFC-blok in de toekomst wijzigen, kan er een analyse worden gemaakt die toelaat modaliteiten uit Bijlage 17 te bestendigen of te herzien”. De Vlaamse Nutsregulator wenst hierbij op te merken dat het vergoedingsmechanisme uit bijlage 17 van de SOK gestoeld is op gewestelijke regelgeving - en in het verlengde daarvan op artikel 13 van de Elektriciteitsverordening - waarbij de “modaliteiten bepaald in de operationele overeenkomst van het LFC-blok” geen afbreuk mogen doen aan dit kader. Een wijziging van de operationele overeenkomst van het LFC-blok kan niet gehanteerd worden als uitholling van (de modaliteiten van) het compensatiemechanisme uit bijlage 17.

Bijlage 17 – Rapportering – De Vlaamse Nutsregulator vindt het belangrijk om afdoende op de hoogte te worden gehouden van de mogelijke modulaties op het distributienet en het plaatselijk vervoernet van elektriciteit. De Vlaamse Nutsregulator beschouwt de modulaties in het kader van incompressibiliteit evenwel niet als een noodsituatie (zie de bespreking hierboven; cf. art. 1.5.3 §4 TRDE). Desondanks acht de Vlaamse Nutsregulator het evenwel essentieel dat er stelselmatig door Elia **gerapporteerd** wordt over elke modulatie die zich binnen het kader van incompressibiliteit voordoet. De Vlaamse Nutsregulator legt via deze beslissing dan ook aan Elia op om elke modulatie mee te delen, via een **verslag** met een gedetailleerde uiteenzetting van de redenen, de uitvoering en de gevolgen van deze maatregelen, evenals een overzicht van de te betalen vergoeding, binnen de 30 dagen na de modulatie.

Bijlage 18 – Samenwerking inzake niet-marktgebaseerd congestiebeheer – De Vlaamse Nutsregulator merkt op dat op pagina 7 van de bijlage 18 het niet duidelijk is op welke manier de compensatie zal worden berekend. Er wordt enkel vermeld dat “Elia en de DNB de berekening van de financiële compensatie coördineren”. De Vlaamse Nutsregulator dient hierop toezicht te kunnen houden en vraagt daarom aan de netbeheerders om deze berekening ook deel te laten uitmaken van de SOK. Ook de bewoordingen dat “de berekening *gebaseerd* is op het Synergrid voorschrift C8/04” verduidelijkt onvoldoende duidelijk wat moet verstaan worden onder “gebaseerd zijn op”.

Ter volledigheid, de nood aan het verduidelijken van de methode voor de berekening van de compensatie en de nood aan verduidelijking op welke manier deze berekening gebaseerd wordt op Synergrid C8/04, doen sowieso geen afbreuk aan het feit dat de hogere regelgeving een vergoedingsplicht oplegt bij modulatie.

Bijlage 18 – Samenwerking inzake marktgebaseerde flexibiliteit (voor congestiebeheer) – De Vlaamse Nutsregulator stelde in zijn vorige beslissing BESL-2024-101 dat er een kader moest worden uitgewerkt inzake de samenwerking tussen de netbeheerders bij marktgebaseerde flexibiliteit (voor congestiebeheer). We stellen daarbij vast dat er een titel in de bijlage werd opgenomen, maar dat de inhoud van de titel zeer beperkt is. Bovendien wordt gesteld dat “Elia en de DNB de voorwaarden en informatie-uitwisseling specificeren die nodig is voor de kwalificatie van DNG’s voor deelname aan deze diensten en de effectieve levering ervan”. De Vlaamse Nutsregulator is hierover bezorgd en wenst aan te geven dat het niet de bedoeling kan zijn om NAAST de SOK nog aparte afspraken hierover te maken. De Vlaamse Nutsregulator wil dan ook in een volgende versie van de SOK een meer gedetailleerde beschrijving zien met betrekking tot de samenwerking tussen de netbeheerders bij marktgebaseerde flexibiliteit.

Bijlage 18 – Ontbreken van inhoudelijke bepalingen over technische specificaties – De Vlaamse Nutsregulator stelt vast dat er een aantal inhoudelijke bepalingen zijn geschrapt uit bijlage 11, die niet werden overgenomen in bijlage 18. In bijlage 11 van de vorige versie van de SOK (SOK 3.1) werden onder titel 11 “Operationeel inzetten van flexibiliteit” afspraken gemaakt over het opstellen van technische specificaties voor de deelname aan de detailhandels-, groothandels- en balanceringsmarkten, alsook andere federale markten. In BESL-2024-101 stelde de Vlaamse Nutsregulator vast dat er bij deze afspraken een duidelijke verwijzing nodig was naar specifieke bepalingen in de vermelde documenten. De afspraken over het opstellen van technische specificaties werden in SOK 3.3 geschrapt. De enige verwijzing die overblijft naar voorwaarden voor de deelname aan de hierboven vermelde markten is een verwijzing bij sectie 2.1 onder balanceringsdiensten: “Deze voorwaarden worden vastgelegd in de dienstencatalogus van de overeenkomst FSP-DNB”. Er is geen sprake meer van afspraken over het proces waarmee de technische specificaties tot stand moeten komen, noch wordt er gehoor gegeven aan de vraag van de Vlaamse Nutsregulator om duidelijke verwijzingen op te nemen naar vermelde documenten. De Vlaamse Nutsregulator vraagt daarom om de afspraken over het tot stand komen van technische specificaties opnieuw op te nemen in de regels en herhaalt zijn vraag om een duidelijkere verwijzing naar specifieke bepalingen in gerelateerde documenten op te nemen.

Bijlage 18 – Ontbreken van inhoudelijke bepalingen over het coördineren van hulpbronnen – De Vlaamse Nutsregulator stelt vast dat er een aantal inhoudelijke bepalingen zijn geschrapt uit bijlage 11, die niet werden overgenomen in bijlage 18. Meer bepaald werd er onder titel 11 “Operationeel inzetten van flexibiliteit” verschillende keren melding gemaakt van samenwerking tussen de netbeheerders om de toegang tot hulpbronnen te coördineren en samen te werken om een optimaal gebruik van de hulpbronnen na te streven, met het oog op systeemefficiëntie. Het is onduidelijk waarom deze bepalingen niet werden overgenomen. De Vlaamse Nutsregulator hecht belang aan samenwerking tussen de netbeheerders, waarbij het globaal kader van flexibiliteit in zijn geheel wordt bekeken, waar de teksten in bijlage 18 zich nu beperken tot een strikt gescheiden behandeling van de verschillende diensten (zoals ook besproken bij voorwaarde 2 voor bijlage 11 hieronder). Een dergelijke geïsoleerde aanpak houdt risico’s in voor wat betreft de beschikbaarheid van diensten, als “*value-stacking*”¹⁴ tussen verschillende diensten niet mogelijk is, doordat hierover geen afspraken worden gemaakt.

¹⁴ Een situatie waarbij een dienstverlener meerdere diensten naast elkaar aanbiedt op basis van éénzelfde portfolio aan flexibele assets.

Bijlage 18 – Overige geschrapte teksten – De Vlaamse Nutsregulator stelt hiernaast vast dat uit bijlage 11 een passage werd geschrapt die de procedure vastlegt voor het vastleggen van de regels voor de aankoop van verschillende diensten, die niet werd overgenomen in bijlage 18. Het is niet duidelijk waarom deze passage werd geschrapt, maar gezien deze procedures vastliggen in hogere regelgeving, is het schrappen van de passage aanvaardbaar.

De Vlaamse Nutsregulator stelt bijgevolg vast dat bijlage 18 nog onvoldoende duidelijk is en onvoldoende transparant is met betrekking tot de samenwerking tussen de netbeheerders inzake flexibiliteit. In combinatie met het niet vervullen van twee voorwaarden uit de beslissing BESL-2024-101 (zie verdere analyse), kan de bijlage **niet** worden **goedgekeurd**.

▪ *Niet-discriminatie*

In zijn meest gehanteerde betekenis wordt het gelijkheidsbeginsel geformuleerd als een vereiste van materiële gelijkheid, met oog voor differentiatie.¹⁵ Volgens vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof kan de gelijkheidstoets als volgt geformuleerd worden: *“De grondwettelijke regels van de gelijkheid en de niet-discriminatie sluiten niet uit dat een verschil in behandeling tussen bepaalde categorieën van personen wordt ingesteld, voor zover dat verschil op een objectief criterium berust en het redelijk verantwoord is. Het bestaan van een dergelijke verantwoording moet worden beoordeeld rekening houdend met het doel en de gevolgen van de betwiste maatregel en met de aard van de ter zake geldende beginselen; het gelijkheidsbeginsel is geschonden wanneer vaststaat dat geen redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel;”*¹⁶ Omgekeerd mogen wezenlijk verschillende categorieën van personen niet identiek behandeld worden, behoudens redelijke verantwoording.¹⁷

Bijlage 17 – Compensatie - De Vlaamse Nutsregulator merkt op dat de **vergoeding** voor de betrokken installaties op het distributienet en het plaatselijk vervoernet van elektriciteit bij een modulatie, essentieel is. We merken dan ook – terecht – op dat de netgebruiker een financiële vergoeding zal ontvangen van de distributienetbeheerder indien deze vereist wordt door de gewestelijke regelgeving. De hoogte van deze vergoeding zal worden bepaald conform de modaliteiten van de gewestelijke regelgeving. De Vlaamse Nutsregulator wijst in dit kader dan ook op artikel 3.1.34/3 van het Energiebesluit dat bepaalt dat als gereserveerde technische flexibiliteit wordt toegepast, de netgebruiker en de gebruiker die aangesloten is op het plaatselijk vervoernet van elektriciteit een compensatie zullen ontvangen, die respectievelijk de elektriciteitsdistributienetbeheerder of de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit berekent aan de hand van ten minste een bepaald aantal opgesomde elementen.¹⁸

¹⁵ P.POPELIER, *Procederen voor het Grondwettelijk Hof*, Antwerpen, Intersentia, 2008, 103.

¹⁶ P.POPELIER, *Procederen voor het Grondwettelijk Hof*, Antwerpen, Intersentia, 2008, 103, met verwijzing naar het arrest Arbitragehof, 13 oktober 1989, nr. 23/89 (Biorim).

¹⁷ Zie bijvoorbeeld GwH, 19 september 2007, nr. 115/2007.

¹⁸ 1° het flexibilitetsvolume dat is berekend volgens de specificaties die de netbeheerder bepaald heeft conform artikel 4.1.6, § 1, 15°, van het Energiedecreet van 8 mei 2009. Het flexibilitetsvolume, waaronder het referentieprofiel dat gebruikt wordt om het flexibilitetsvolume van de productie-installatie te bepalen, wordt op kwartierbasis bepaald en benadert de werkelijk gemoduleerde energie zo goed mogelijk;

2° een compensatie voor de gemoduleerde energie die niet negatief kan zijn, op basis van:

a) de day-aheadprijs op de Belgische spotmarkt, tenzij de modulatie wordt geneutraliseerd. De energiegcomponent kan niet negatief zijn. De minister kan minimumcompensaties bepalen waarbij rekening wordt gehouden met technologie, datum van indienstname of vermogen;

b) de waarde van de gedeferde groenestroomcertificaten in geval van productie-installaties op basis van hernieuwbare bronnen die groenestroomcertificaten ontvangen;

Dit artikel uit het Energiebesluit is een omzetting van artikel 13 van de Verordening (EU) 2019/943 (hierna afgekort: “Elektriciteitsverordening”), dat de principes inzake marktgebaseerde en niet-marktgebaseerde flexibiliteit bepaalt en dat tevens een rechtstreekse werking heeft. De Vlaamse Nutsregulator acht een vergoeding voor de netgebruikers op het distributienet en het plaatselijk vervoernet van elektriciteit belangrijk in het kader van de toetsing aan het non-discriminatiebeginsel. In artikel 7 van de “Operationele overeenkomst voor het LFC-blok van ELIA” (hierna afgekort: “LFC BOA”) wordt immers bepaald dat eenheden die onderworpen zijn aan de “Algemene Voorwaarden voor Scheduling Agents” (hierna afgekort: “T&C SA”) afgeregeld kunnen worden binnen het kader van balancering. Binnen die T&C SA worden die eenheden daarvoor ook **vergoed**. De **T&C SA** is in een instrument voor **congestiebeheer** en vormt eveneens een omzetting van **artikel 13 van de Elektriciteitsverordening**. De eenheden die binnen het kader van incompressibiliteit (en dus binnen een issue van *balancing*) via de T&C SA worden afgeregeld, krijgen daaronder – binnen het kader van *congestiebeheer* en *redispatching* – dus een vergoeding. De eenheden op het distributienet en het plaatselijk vervoernet zullen tevens binnen het kader van incompressibiliteit (en dus binnen een issue van *balancing*) worden afgeregeld, en dienen dus binnen het gewestelijk kader van *congestiebeheer* en *redispatching* (nl. gereserveerde technische flexibiliteit) een **vergoeding** te verkrijgen. Indien deze **gelijktrekking** niet zou plaatsvinden, dan worden beide categorieën van netgebruikers op een niet-toelaatbare manier **gediscrimineerd**. Het argument dat de installaties onder de T&C SA zwaardere verplichtingen hebben en de eenheden op het distributienet en plaatselijk vervoernet (nog) niet, vormt geen afdoende motivering voor een verschil in behandeling. Het is immers de verantwoordelijkheid van Elia om de eenheden op het distributienet en het plaatselijk vervoernet tevens ook – en zo snel mogelijk om in lijn te zijn met de Europese SOGL – onder de T&C SA te plaatsen (binnen het kader van het iCAROS project). Het feit dat deze uitrol nog niet is gebeurd, kan niet ten laste worden gelegd van de netgebruikers en vormt geen motivering om hun vandaag (nog) geen vergoeding toe te kennen.

De Vlaamse Nutsregulator stelt bijgevolg vast dat de melding in bijlage 17 van een compensatie terecht is, en tegemoetkomt aan de eisen inzake niet-discriminatie. De Vlaamse Nutsregulator stelt vast dat aan deze vereiste lijkt te zijn **voldaan**.

-
- c) de waarde van de gedeelde warmte-kranchcertificaten in geval van warmte-kranchinstallaties die warmte-kranchcertificaten ontvangen;
  - d) de marktprijs voor de gedeelde garanties van oorsprong;
  - e) een door de minister bepaalde compensatie voor de onbalansimpact, tenzij de impact van de modulatie wordt geneutraliseerd;
  - f) de exploitatiekosten, zoals de brandstofkosten, die door de producent werden vermeden door de niet-productie van de energie worden in mindering gebracht van de compensatie voor de niet-geproduceerde energie;
  - 3° in geval van warmte-kranchinstallaties, de aanvullende exploitatiekosten ten gevolge van back-upwarmtevoorziening en bijkomende afname, die de minister kan bepalen;
  - 4° in geval van productie-installaties of elektriciteitsopslagfaciliteiten die ondersteunende diensten of flexibiliteitsdiensten leveren aan een marktpartij, een aanvullende compensatie voor de door de producent of de exploitant van de elektriciteitsopslagfaciliteit aangetoonde aanvullende kosten die rechtstreeks verbonden zijn aan de modulatie.

- *Evenredigheid*

Met het beginsel wordt bedoeld dat elke uitoefening van bevoegdheid door welke overheid ook met terughoudendheid moet plaatsvinden, d.w.z. alleen wanneer zij *nuttig en noodzakelijk* is voor de verwezenlijking van het met de bevoegdheid *nagestreefde doel* en wanneer het ermee bereikte resultaat *niet buiten verhouding staat tot het nadeel* dat met die bevoegdheidsuitoefening aan een ander beschermenswaardig belang of aan een andere bevoegdheidssfeer wordt berokkend. In het criterium ligt een drievoudige standaard besloten. In de eerste plaats moet de uitoefening van bevoegdheid *nuttig en relevant* zijn, d.w.z. zij moet de doelstelling waarvoor ze gegeven is, helpen verwezenlijken. Verder moet zij *noodzakelijk en onmisbaar* zijn, in die zin dat, wanneer de bevoegdheid op verschillende manieren kan worden gebruikt die alle even nuttig zijn om het gestelde doel te (helpen) verwezenlijken, die vorm van bevoegdheidsuitoefening moet worden verkozen die het *minst nadeel* toebrengt aan een ander beschermenswaardig doel of belang. Ten slotte moet de bevoegdheidsuitoefening *proportioneel* zijn, d.w.z. dat het nadeel dat aan een ander beschermenswaardig doel of belang wordt toegebracht, niet onevenredig groot is vergeleken met het voordeel dat de uitoefening van bevoegdheid voor de ermee nagestreefde doelstelling oplevert.¹⁹

De Vlaamse Nutsregulator stelt vast dat aan deze vereiste lijkt te zijn **voldaan**.

II.4. Analyse van de voorwaarden uit de beslissing BESL-2024-101 per document

Binnen de versie van de SOK 3.3. werden onderstaande documenten gewijzigd:

- Basiscontract
- Bijlage 1: Inventaris van de Bijlagen
- Bijlage 6: Volumes met betrekking tot facturatie en marktprocessen
- Bijlage 11: Onderhoud en Exploitatie
- Bijlage 12: Opvolging van de continuïteit en de kwaliteit van de voeding (Power Quality “PQ”)
- Bijlage 14: Definities
- Bijlage 17: Volledig nieuwe Bijlage over incompressibiliteit.
- Bijlage 18: Flexibiliteit
- Bijlage 19: Operationeel contract – Communication platform en FlexHub tussen Elia en de distributie-netbeheerders

Aangezien er evenwel nog steeds geen volledig goedgekeurde versie is van de SOK beslist de Vlaamse Nutsregulator hierbij om de volledige SOK in beschouwing te nemen (met daarbij de voorgaande beslissingen van de Vlaamse Nutsregulator inzake de inhoud van het basiscontract en alle bijlagen hierbij indachtig te houden), om minstens tot een gedeeltelijke goedkeuring van de SOK **in zijn geheel** te komen. De Vlaamse Nutsregulator merkt immers op dat de samenwerking tussen de netbeheerders in de praktijk plaatsvindt, zonder een formeel goedgekeurd kader, hetgeen juridisch gezien niet wenselijk is.

¹⁹ W. VAN GERVEN, “De beginselen, subsidiariteit, evenredigheid en samenwerking, in het Europese gemeenschapsrecht”, *RW* 1991-1992- nr. 36- 9 mei 1992.

Basiscontract

Het basiscontract werd in de vorige beslissingen van de Vlaamse Nutsregulator uitvoerig beoordeeld (beslissing BESL-2022-56 en beslissing 2024-101). De opmerkingen die de Vlaamse Nutsregulator toen heeft gemaakt zijn verwerkt in de ter goedkeuring voorliggende versie 3.3. Enkel met betrekking tot artikel 5.2 van de versie SOK 3.3. is er nog geen definitief artikel opgenomen. De Vlaamse Nutsregulator **keurt dan ook het basiscontract goed, met uitzondering van artikel 5.2** inzake aansprakelijkheden ten aanzien van derden.

Bijlage 1

Deze bijlage bevat louter een opsomming van welke bijlagen aangehecht zijn bij het basiscontract en bevat bijgevolg geen inhoudelijke bepalingen. De bijlage wordt **goedgekeurd**.

Bijlage 2

De Vlaamse Nutsregulator verwijst hierbij naar zijn analyse in de beslissing BESL-2024-101, waarbij er geen opmerkingen bij deze bijlage werden geformuleerd. Deze bijlage wordt **goedgekeurd**.

Bijlage 3

De Vlaamse Nutsregulator verwijst hierbij naar zijn analyse in de beslissing BESL-2024-101, waarbij er geen opmerkingen bij deze bijlage werden geformuleerd. Deze bijlage wordt **goedgekeurd**.

Bijlage 4

De Vlaamse Nutsregulator verwijst hierbij naar zijn analyse in de beslissing BESL-2024-101, waarbij er geen opmerkingen bij deze bijlage werden geformuleerd. Deze bijlage wordt **goedgekeurd**.

Bijlage 5

De Vlaamse Nutsregulator verwijst hierbij naar zijn analyse in de beslissing BESL-2024-101, waarbij er geen opmerkingen bij deze bijlage werden geformuleerd. Deze bijlage wordt **goedgekeurd**.

Bijlage 6

De Vlaamse Nutsregulator verwijst hierbij naar zijn analyse in de beslissing BESL-2024-101. Daarin vraagt de Vlaamse Nutsregulator om bepaalde wijzigingen aan te brengen in bijlage 6. De Vlaamse Nutsregulator merkt evenwel op dat een gedeelte over flexibiliteit verwijderd werd en verplaatst werd naar de nieuwe bijlage 18. De Vlaamse Nutsregulator zal deze inhoudelijke eisen uit de BESL-2024-101 dan ook beoordelen onder de analyse van bijlage 18.

Ten aanzien van de huidige voorliggende bijlage 6 formuleert de Vlaamse Nutsregulator dan ook geen opmerkingen. Deze bijlage wordt **goedgekeurd**.

Bijlage 7

De Vlaamse Nutsregulator verwijst hierbij naar zijn analyse in de beslissing BESL-2024-101, waarbij er geen opmerkingen bij deze bijlage werden geformuleerd. Deze bijlage wordt **goedgekeurd**.

Bijlage 8

De Vlaamse Nutsregulator verwijst hierbij naar zijn analyse in de beslissing BESL-2024-101. Daarin stelt de Vlaamse Nutsregulator vast dat tegemoet werd gekomen aan de opmerkingen van de regulator uit de beslissing BESL-2022-56. Deze bijlage wordt **goedgekeurd**.

Bijlage 9

De Vlaamse Nutsregulator verwijst hierbij naar zijn analyse in de beslissing BESL-2024-101, waarbij er geen opmerkingen bij deze bijlage werden geformuleerd. Deze bijlage wordt **goedgekeurd**.

Bijlage 10

De Vlaamse Nutsregulator verwijst hierbij naar zijn analyse in de beslissing BESL-2024-101, waarbij er geen opmerkingen bij deze bijlage werden geformuleerd. Deze bijlage wordt **goedgekeurd**.

Bijlage 11

De Vlaamse Nutsregulator verwijst hierbij naar zijn analyse in de beslissing BESL-2024-101. Daarin werd gevraagd om ook afspraken vast te leggen over marktgebaseerde flexibiliteit. De Vlaamse Nutsregulator merkt evenwel op dat een gedeelte over flexibiliteit verwijderd werd en verplaatst werd naar de nieuwe bijlage 18. De Vlaamse Nutsregulator zal deze inhoudelijke eis uit de BESL-2024-101 dan ook beoordelen onder de analyse van bijlage 18.

De Vlaamse Nutsregulator vroeg in de BESL-2024-101 eveneens om het volgende op te nemen in bijlage 11: *“Er is in de SOK enkel sprake van een intentie om samen te werken wat betreft “outage planning” en “scheduling”, zonder dat deze samenwerking concreet vorm gegeven wordt. Het lijkt de VREG (Vlaamse Nutsregulator) noodzakelijk om deze samenwerking concreet vorm te geven in de SOK, en om duidelijke afspraken te maken over de gegevensuitwisseling (cf. SOGL art. 51)”*.

De netbeheerders maken louter dezelfde melding van een samenwerking in het kader van de ‘Outage Planning’ en ‘Scheduling’ als in de vorige versie van de SOK. We merken op dat het essentieel is dat deze concrete, uitgewerkte afspraken ook daadwerkelijk in de SOK zelf worden opgenomen en niet in een document dat daar los van staat. Wanneer de netbeheerders “overeenkomen om regels op te stellen”, moet het immers ook duidelijk zijn **wat deze regels inhoudelijk** zijn. De Vlaamse Nutsregulator begrijpt dat dit kader vandaag nog niet vastligt, gelet op de nog te verwachten, toekomstige uitrol van iCAROS op het distributienet. Daarom **keurt** de Vlaamse Nutsregulator **bijlage 11** in voorliggende versie toch **goed**.²⁰ De regulator vraagt wel om bij een volgende versie van de SOK, of naar aanleiding van een volgende stap in het proces inzake iCAROS, **deze regels inzake de samenwerking rond ‘Outage planning’ en ‘Scheduling’ grondiger uit te werken**.

Bijlage 12

De Vlaamse Nutsregulator verwijst hierbij naar zijn analyse in de beslissing BESL-2024-101, waarbij er een aantal opmerkingen werden geformuleerd ten aanzien van deze bijlage. We merken hierbij op dat er aan de eerste opmerking gevolg werd gegeven en de formulering in artikel 9 werd aangepast.

²⁰ Gelet ook op het feit dat de andere inhoudelijke opmerkingen die de Vlaamse Nutsregulator had geformuleerd, nu niet meer betrekking hebben op bijlage 11 maar wel zijn verschoven naar bijlage 18.

De tweede opmerking werd als volgt geformuleerd:

Artikel 5 bepaalde dat de alarmwaarden in onderling overleg worden bepaald. Verder is nu opgenomen dat deze “in principe rond de +/-5% liggen”. De VREG (Vlaamse Nutsregulator) vermoedt dat het hierbij vooral gaat om de amplitude van de spanning, aangezien er voor een aantal andere kwaliteitsindicatoren m.b.t. PQ-verschijnselen striktere grenzen bestaan, bijvoorbeeld de individuele harmonischen. Het is voor de VREG (Vlaamse Nutsregulator) verder niet duidelijk waarom de Partijen geen overleg meer kunnen initiëren bij een meer dan gebruikelijke afwijking van de streefwaarden, waarbij men nog onder de alarmwaarden blijft. Als dergelijke situatie zich langdurig voordoet, kan een overleg tussen de Partijen toch zinvol zijn.

De Vlaamse Nutsregulator vraagt om bij een volgende versie dit overleg terug in te schrijven. Gelet op de beperkte draagwijdte van deze nog openstaande opmerking, kan de bijlage toch worden **goedgekeurd**.

Bijlage 13

De Vlaamse Nutsregulator verwijst hierbij naar zijn analyse in de beslissing BESL-2024-101, waarbij er geen opmerkingen bij deze bijlage werden geformuleerd. Deze bijlage wordt **goedgekeurd**.

Bijlage 14

Bijlage 14 betreft een bijlage met definities. De Vlaamse Nutsregulator merkt op dat er enkel sprake is van een aanpassing van de definitie van “modulatieconsigne”, zoals gevraagd in de beslissing BESL-2024-101. De Vlaamse Nutsregulator gaat akkoord met deze aanpassing. Deze bijlage wordt **goedgekeurd**.

Bijlage 15

De Vlaamse Nutsregulator verwijst hierbij naar zijn analyse in de beslissing BESL-2024-101, waarbij er geen opmerkingen bij deze bijlage werden geformuleerd. Deze bijlage wordt **goedgekeurd**.

Bijlage 16

De Vlaamse Nutsregulator verwijst hierbij naar zijn analyse in de beslissing BESL-2024-101, waarbij er geen opmerkingen bij deze bijlage werden geformuleerd. Deze bijlage wordt **goedgekeurd**.

Bijlage 17

Voor de bespreking van bijlage 17 verwijst de Vlaamse Nutsregulator naar de analyses bij de titels “transparantie” en “niet-discriminatie”.

De Vlaamse Nutsregulator merkt op dat bijlage 17 het kader inzake incompressibiliteit bevat, zoals opgelegd in de beslissing BESL-2024-101. De Vlaamse Nutsregulator keurt de bijlage **goed**.

Bijlage 18

Voor de bespreking van bijlage 18 verwijst de Vlaamse Nutsregulator gedeeltelijk naar de analyse bij de titel “transparantie”. De Vlaamse Nutsregulator gaat hieronder na of de voorwaarden uit de BESL-2024-101 (toen vermeld bij bijlagen 6 en 11) zijn gerealiseerd binnen de nieuwe bijlage 18:

- **Voorwaarde 1** (t.a.v. bijlage 6): *Onder andere in Bijlage 6, Sectie 6.2 dient verduidelijkt te worden dat het recht voor de distributienetbeheerder om vooraf structurele beperkingen van de levering van flexibiliteit op te leggen slechts geldt voor specifieke flexibiliteitsdiensten, met name FCR, aFRR, mFRR (SOGL art. 182) en CRM (Elektriciteitswet art. 7 undecies paragraaf 12). De tijdelijke beperking van flexibiliteit is toegestaan in het geval van een noodsituatie. De verwijzing naar uitzonderlijke netuitbatingsomstandigheden dient hier te worden verwijderd, omwille van de mogelijke verwarring met onverwachte uitzonderlijke netuitbatingsomstandigheden die de toepassing van niet-gereserveerde technische flexibiliteit rechtvaardigen.*
  - ➔ De Vlaamse Nutsregulator merkt op dat deze voorwaarde slechts **gedeeltelijk** werd geïmplementeerd. De verwijzing naar de uitzonderlijke netuitbatingsomstandigheden werd verwijderd. Het eerste deel van de voorwaarde/opmerking van de Vlaamse Nutsregulator werd echter niet meegenomen.
- **Voorwaarde 2** (t.a.v. bijlage 6): *Daarnaast wijst de VREG (Vlaamse Nutsregulator) bijvoorbeeld ook op art. 2.3.8, §3 TRDE dat bepalingen bevat over afspraken – op te nemen in de SOK – tussen distributienetbeheerder en transmissienetbeheerder over het oplossen van een congestieprobleem op een hogerliggend net m.b.v. distributiegegekoppelde eenheden. Deze afspraken werden op heden niet opgenomen in de SOK.*
  - ➔ De Vlaamse Nutsregulator merkt op dat in titel 3 van bijlage 18 wordt omschreven wat “de rollen en verantwoordelijkheden van respectievelijk de TNB en de DNB zijn bij het sturen van installaties aangesloten op het distributienet, bij een eventuele congestie op het transmissienet of het plaatselijk vervoernet. Onder titel 3 worden de algemene principes van de modulatie uitgewerkt, evenals korte bepalingen rond de implementatie en compensatie. Deze voorwaarden werd **vervuld**. De Vlaamse Nutsregulator verwijst hierbij evenwel naar de bespreking hierboven inzake **transparantie** en vraagt de netbeheerders om deze feedback mee te nemen in een **volgende versie**.
- **Voorwaarde 3** (t.a.v. bijlage 6): *De VREG (Vlaamse Nutsregulator) stelt zich wat betreft de gegevensuitwisseling ook de vraag of het toepassingsgebied van Bijlage 6, Sectie 7.2 niet ruimer moet zijn dan enkel aansluitingscontracten met flexibele toegang, en meer bepaald verruimd moet worden naar niet-marktgebaseerde en marktgebaseerde flexibiliteit voor congestiebeheer. Bovendien wenst de VREG (Vlaamse Nutsregulator) te benadrukken dat aansluitingscontracten met flexibele toegang niet langer bestaan in Vlaanderen.*
  - ➔ De Vlaamse Nutsregulator merkt op dat aan deze voorwaarde **gedeeltelijk** werd **voldaan**. Bij sectie 3.3 onder de titel “Niet-marktgebaseerde flexibiliteit i.k.v. congestiebeheer” werd technische flexibiliteit toegevoegd aan het toepassingsgebied. Onder de titel “Marktgebaseerde flexibiliteit i.k.v. congestiebeheer” worden echter geen gelijkaardige afspraken gemaakt over gegevensuitwisseling en financiële compensatie (zoals ook hieronder besproken).
- **Voorwaarde 1** (t.a.v. bijlage 11): *Het toepassingsgebied van art. 8 is beperkt tot niet-marktgebaseerde/technische flexibiliteit. Ook voor marktgebaseerde flexibiliteit zijn er afspraken nodig tussen de transmissienetbeheerder en distributienetbeheerder (zie ook de bespreking bij Deel 1 (voorwaarde 2) en Deel 2 (inhoudelijke vereisten) van deze beslissing.). Dit ontbreekt vooralsnog en dient in de volgende versie te worden uitgewerkt.*

- ➔ De Vlaamse Nutsregulator merkt op dat er slechts een heel minimale invulling werd gegeven aan deze voorwaarde. Er werd enkel een titel ingevoerd. De concrete manier van samenwerking ontbreekt nog. Er wordt melding gemaakt van “het specificeren van voorwaarden en informatie-uitwisseling” zonder concreet in de gaan op welke voorwaarden dit zijn of waar deze terug te vinden zijn. Deze voorwaarde werd bijgevolg **niet vervuld**.
- **Voorwaarde 2 (t.a.v. bijlage 11):** *Specifiek in art. 8.1.8, maar bij uitbreiding ook in Bijlage 11 en in het ganse contract, is het onvoldoende duidelijk hoe marktgebaseerde flexibiliteit voor congestiebeheer, nietmarktgebaseerde flexibiliteit voor congestiebeheer, en back-up oplossingen zich tot elkaar verhouden. Meer bepaald is het niet duidelijk hoe een correcte toepassing van elkeen van deze vormen van flexibiliteit gegarandeerd wordt, waarbij de prioritering zoals opgelegd door de EU Verordening 2019/943 en het Energiedecreet gerespecteerd wordt.*
- ➔ De Vlaamse Nutsregulator merkt op dat geen gevolg werd gegeven aan deze voorwaarden in bijlage 18. De verschillende vormen van flexibiliteit worden naast elkaar besproken, zonder toelichting over de verwevenheid of interactie tussen de diverse vormen. Deze voorwaarde werd bijgevolg **niet vervuld**.
- **Voorwaarde 3 (t.a.v. bijlage 11):** *Het is voor de VREG (Vlaamse Nutsregulator) niet duidelijk wat er in art. 11 precies bedoeld wordt met “technische specificaties voor de deelname aan de detailhandels-, groothandels-, en balanceringsmarkten”. Synergrid vermeldt in de SOK: “De technische specificaties voor de balanceringsmarkten zijn terug te vinden in de overeenkomst tussen de FSP en de DNB en voor de detailhandels- en groothandelsmarkten in de technische voorwaarden voor toegang tot het net.”. De VREG (Vlaamse Nutsregulator) vraagt een duidelijkere verwijzing naar meer specifieke bepalingen in elkeen van de vermelde documenten.*
- ➔ De Vlaamse Nutsregulator merkt op dat deze voorwaarde niet meer van toepassing is aangezien de desbetreffende bepaling werd **geschrapt**. Zoals hierboven beschreven onder transparantie, zorgt het schrappen van deze bepaling echter allesbehalve voor transparantie en duidelijkheid over de voorwaarden (onder meer technisch), voor deelname aan de verschillende diensten.

De Vlaamse Nutsregulator keurt de bijlage **niet goed** (wegens enerzijds een gebrek aan transparantie en anderzijds het niet vervullen van voorwaarden).

Bijlage 19

De Vlaamse Nutsregulator merkt op dat gevolg werd gegeven aan de vraag om het “operationeel contract voor het 'communication platform' RTCP en FlexHub” integraal op te nemen en deel te laten uitmaken van de SOK, door een opname als annex bij bijlage 19. Er is bijgevolg voldaan aan de voorwaarden uit de beslissingen BESL-2022-56 en BESL-2024-101. Deze bijlage wordt bijgevolg **goedgekeurd**.

II.5. Conclusie

De Vlaamse Nutsregulator stelt vast dat de voorwaarden uit de vorige beslissingen BESL-2022-56 en BESL-2024-101 grotendeels zijn vervuld. De Vlaamse Nutsregulator merkt evenwel op dat met betrekking tot het basiscontract, de discussies nog gevoerd moeten worden rond artikel 5.2. (“claims van derden”).

Bijgevolg kan het **basiscontract** goedgekeurd worden, met uitzondering van artikel 5.2. Uit bovenstaande analyse blijkt ook dat de bijlagen 1 tot en met 17, en bijlage 19, kunnen worden **goedgekeurd**. De Vlaamse Nutsregulator vraagt de netbeheerders evenwel om in een **volgende versie** van de SOK, volgende elementen aan te passen met het oog op een betere **transparantie**:

- In bijlage 11: de regels inzake de samenwerking rond 'Outage planning' en 'Scheduling' grondiger uit te werken;
- In bijlage 12: het overleg terug in te schrijven;

Betreffende **bijlage 17** legt de Vlaamse Nutsregulator Elia een rapporteringsplicht op inzake incompressibiliteit, waarbij elke modulatie aan de regulator dient te worden meegedeeld, via een **verslag** met een gedetailleerde uiteenzetting van de redenen, de uitvoering en de gevolgen van deze maatregelen, evenals een overzicht van de te betalen vergoeding, binnen de 30 dagen na de modulatie.

Met betrekking tot **bijlage 18** zijn bepaalde voorwaarden uit de vorige beslissing niet vervuld en zijn er verschillende opmerkingen en gebreken inzake **transparantie**. Bijlage 18 wordt bijgevolg niet goedgekeurd. Volgende elementen moeten in een volgende versie worden aangepast:

- Te voldoen aan de niet-vervulde voorwaarden uit de BESL-2024-101;
- Met betrekking tot niet-marktgebaseerde flexibiliteit dient het kader inzake de compensatie duidelijker te worden uitgewerkt;
- Met betrekking tot marktgebaseerde flexibiliteit dienen de bepalingen inzake de samenwerking verder uitwerking te krijgen;
- Bepalingen die aanvankelijk binnen bijlage 6 en bijlage 11 waren opgenomen en werden geschrapt of niet werden overgenomen binnen bijlage 18, dienen opnieuw te worden opgenomen in het kader van bijlage 18. Bijlage 18 is te vaag en te weinig gedetailleerd opgemaakt (zie voor de analyse hierboven, onder de titel transparantie).

Beschikkend gedeelte

Vlaamse Nutsregulator beslist:

Artikel 1. Volgende documenten **goed** te keuren:

- Het basiscontract, met uitzondering van artikel 5.2;
- De bijlagen 1 tot en met 17, en bijlage 19.

Artikel 2. Volgend document **niet goed** te keuren:

- Bijlage 18;

Artikel 3. Dat Elia een **verslag** met een gedetailleerde uiteenzetting van de redenen, de uitvoering en de gevolgen van deze maatregelen, evenals een overzicht van de te betalen vergoeding dient over te maken bij elke modulatie op het distributienet en het plaatselijk vervoernet van elektriciteit en dit binnen de dertig dagen na deze modulatie;

Artikel 4. Dat de netbeheerders een **nieuwe, geconsulteerde versie**, van de SOK aan de Vlaamse Nutsregulator ter goedkeuring moeten voorleggen binnen een redelijke termijn, daarmee rekening houdend met de opmerkingen uit voorliggende beslissing;

Artikel 5. Te verklaren dat de beslissing in werking treedt op de dag van de publicatie op de website van Vlaamse Nutsregulator.

Voor Vlaamse Nutsregulator,

Sint-Joost-ten-Node

Digitally signed by
Pieterjan Renier
 DocuSign
 Ondertekend door: Pieterjan Renier (Signature)
 Ondertekentijd: 4-4-2025 | 14:10:17 CEST
 C: BE
 Uitgever: Citizen CA
 D8D6B3134C9247E6B3B761FDCFD08280

Pieterjan Renier
 Algemeen directeur